

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор академії, професор

В. І. Аранчій

« 14 » *Вересня* 2018 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК

для здобувачів вищої освіти
освітньо-професійної програми Політологія
спеціальності 052 Політологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
ступеня вищої освіти Бакалавр
денної форми навчання
2018 року набору

Полтава – 2018

УДК 32-027.21 (083.97)

Н 31

Наскрізна програма практик для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня вищої освіти Бакалавр денної форми навчання 2018 року набору / Укладач: Ільченко А.М. – Полтава: РВВ ПДАА, 2018. – 13 с.

Наскрізну програму практик підготували:

Ільченко А.М., к.пед.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Приходько С.М., к.політ.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Наскрізна програма практик для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня вищої освіти Бакалавр денної форми навчання 2018 року набору розглянута, схвалена та рекомендована до видання науково-методичною радою спеціальності «Політологія» (протокол № 1 від 4 вересня 2018 р.).

Голова науково-методичної ради

Ільченко А.М.

Відповідальний за випуск: Ільченко А.М., к.пед.н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	4
1. Види практик, послідовність їх проведення і тривалість	5
2. Мета, завдання практик, фахові компетентності здобувачів вищої освіти	5
2.1. Навчальна практика «Вступ до фаху»	5
2.2. Навчальна практика «Загальна теорія політики»	7
2.3. Виробнича практика «Технологія політичної діяльності»	9
2.4. Виробнича практика (комплексна з фаху)	11
3. Форми й методи контролю	13

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки першого рівня вищої освіти денної форми навчання розроблена згідно навчального плану підготовки бакалаврів зазначеної спеціальності та відповідно до Положення «Про організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти Полтавської державної аграрної академії», схваленого Вченою радою академії (протокол № 6 від 23 лютого 2016 р.).

Дана наскрізна програма є основним навчально-методичним документом, що дає повне уявлення про систему практичної підготовки (види практик, послідовність їх проведення і тривалість, мету, завдання практик, загальні й фахові компетентності, програмні результати навчання, форми й методи контролю з практик) здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня вищої освіти бакалавр денної форми навчання.

Практика здобувачів вищої освіти є обов'язковим компонентом процесу підготовки бакалаврів з політології у закладі вищої освіти. Практична підготовка здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня вищої освіти бакалавр спрямована на ознайомлення зі специфікою майбутнього фаху, закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, забезпечення безперервності та послідовності набуття й удосконалення практичних навичок і вмінь, оволодіння компетентностями з основних фахових дисциплін, професійним досвідом для забезпечення готовності здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності.

Навчальні практики можуть проводитись у навчальних аудиторіях, комп'ютерних лабораторіях. Виробничі практики здобувачі вищої освіти проходять у регіональних структурах управління, вищих органах державної влади, місцевих органах влади і управління, політичних партіях і громадських організаціях Полтавської області чи інших областей України. Базами практик можуть бути підприємства, організації, установи за кордоном, які можуть забезпечити умови для виконання у повному обсязі програми практики. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно, з дозволу кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін або деканату факультету обліку та фінансів, обирати для себе базу проходження практики і пропонувати її для укладення договору на проведення практики.

Строки проведення практик визначаються навчальним планом та графіком навчального процесу, затвердженими ректором Полтавської державної аграрної академії.

1. ВИДИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК

Види практик, послідовність проведення та їх обсяг (табл. 1) визначаються освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня вищої освіти бакалавр денної форми навчання, і відображаються відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу.

Таблиця 1

Терміни і тривалість практик для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ступеня вищої освіти бакалавр денної форми навчання (2018 рік набору)

№ з/п	Назва та вид практики	Семестр	Тривалість практики			Форма контролю
			тижнів	годин	кредитів ЄКТС	
Навчальні практики						
1	Навчальна практика «Вступ до фаху»	II	6	270	9	диференційований залік
2	Навчальна практика «Загальна теорія політики»	IV	6	270	9	диференційований залік
Виробничі практики						
3	Виробнича практика «Технологія політичної діяльності»	VI	5	225	7,5	диференційований залік
4	Виробнича практика (комплексна з фаху)	VIII	4	180	6	диференційований залік
	<i>Всього практична підготовка</i>	x	x	945	31,5	x

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ПРАКТИК, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Навчальна практика «Вступ до фаху»

Метою навчальної практики «Вступ до фаху» є ознайомлення з основними положеннями про організацію практичної підготовки у закладі вищої освіти, змістом, характером та сферою майбутньої професійної діяльності, особливостями діяльності державних установ та організацій, виборних органів, політичних партій, громадських організацій, органів місцевого самоврядування, поглиблення і закріплення теоретичних знань та їх

всебічне застосування в майбутній професійній діяльності, оволодіння сучасними формами організації праці, підвищення рівня політичної культури та свідомості.

Завдання навчальної практики «Вступ до фаху»:

- формування у здобувачів вищої освіти системи знань щодо сутності та соціального значення політологічної вищої освіти;
- поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з дисциплін загальної та професійної підготовки;
- ознайомлення зі змістом, характером і сферою майбутньої професійної діяльності;
- розвиток умінь аналізувати кваліфікаційні вимоги до посад, що може обіймати бакалавр з політології в організаціях (установах) політичного сектору, визначати місце та роль фахівця з політології у суспільній сфері;
- ознайомлення із переліком основних організацій (установ) політичного сектору;
- вивчення основних елементів політичного механізму, їх взаємозв'язку та взаємодії, основного інструментарію політики;
- набуття належних навичок раціональної політичної поведінки, виходячи з концептуальних основ політики, особливостей функціонування сучасних політичних систем, політичного життя суспільства;
- вивчення механізму прийняття політичних рішень окремими суб'єктами політики, здійснення ними того або іншого вибору за умов наявності альтернативних можливостей;
- набуття вміння аналізувати функціонування політики та оцінювати ефективність національної політики держави та міжнародної політики.

Проходження *навчальної практики «Вступ до фаху»* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*:

- *загальних:*

- 1) здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосовування знань у практичних ситуаціях;
- 2) знання та розуміння предметної області і професійної діяльності з можливостями проведення досліджень на відповідному рівні;
- 3) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій;
- 4) здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- 5) цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

- *фахових:*

- 1) розуміння загальної природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації;
- 2) базові знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного

аналізу, порівняльної та прикладної політології.

Програмні результати навчання:

- 1) застосовувати навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним;
- 2) використовувати інформаційні і комунікаційні технології для отримання, обробки та презентації інформації;
- 3) проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- 4) володіти базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

2.2. Навчальна практика «Загальна теорія політики»

Метою навчальної практики «Загальна теорія політики» є засвоєння теоретико-методологічних основ політики, що є важливою складовою частиною їх професійної підготовки та сприяє глибшому розумінню політичних відносин і процесів, що відбуваються в суспільстві, вирішенню актуальних проблем сучасної політичної науки; виховання політично грамотної, всебічно розвиненої особистості.

Завдання навчальної практики «Загальна теорія політики»:

- вивчення сутності, теорії та методології політики як сфери людської діяльності;
- опанування теоретико-методологічними основами загальної теорії політики для глибшого розуміння специфіки політичної сфери та її значимості для стабільного розвитку суспільства;
- розвиток здатностей використання набутих наукових знань загальної теорії політики для формування практичних навичок роботи у політичних і громадських організаціях, установах, здійснення політичної діяльності;
- набуття умінь аналізувати теоретичні та інструментальні компоненти політичної системи і процесів;
- опанування прийомами та методами політичної діяльності, політичного управління при розв'язанні прикладних завдань в сфері публічного сектору;
- засвоєння сучасних політичних технологій в сфері управління та політичної діяльності в організаціях державного, публічного та політичного секторів.

Проходження *навчальної практики «Загальна теорія політики»* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*:

- загальних:

- 1) здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу застосовування знань із загальної теорії політики у практичних ситуаціях;
- 2) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосовування інформаційних і комунікаційних технологій;

- 3) здатність генерувати нові ідеї (креативність), бути критичним і самокритичним;
- 4) здатність діяти політично й соціально відповідально та свідомо.

- фахових:

- 1) вільне володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки;
- 2) розуміння ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн і регіонів;
- 3) розуміння базових особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту функціонування та взаємодії.

Програмні результати навчання:

- 1) розуміти специфіку політичної сфери та її значимість для стабільного розвитку суспільства;
- 2) розв'язувати широке коло політологічних проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ та ефективного використання як теоретичних, так і практичних знань, навичок, методів;
- 3) розуміти базові особливості реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічний, історичний та соціокультурний контекст функціонування та взаємодії;
- 4) обґрунтовувати напрями змін у політичній сфері, відповідно до умов, що змінюються, на основі знання та розуміння принципів розвитку цієї сфери;

2.3. Виробнича практика «Технологія політичної діяльності»

Метою виробничої практики «Технологія політичної діяльності» є формування комплексу умінь і навичок з технологій політичної діяльності, прийняття практичних політичних рішень на різних рівнях, умінь і навичок щодо вирішення типових політичних, управлінських завдань відповідно до посад, які може обіймати бакалавр з політології, зокрема, в міжнародних організаціях, виборних та державних органах, політичних партіях, місцевих державних адміністраціях, органах місцевого самоврядування, громадських об'єднаннях та некомерційних організаціях.

Завдання виробничої практики «Технологія політичної діяльності»:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, здобутих у процесі вивчення дисциплін професійної підготовки;
- опанування сучасними прийомами, методами, технологіями у галузі політичного управління, політичної діяльності;
- використання засвоєних знань з побудови та функціонування сучасних і перспективних політичних систем та технологій в практичній діяльності;
- набуття навичок роботи з політичними програмами;

- формування професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень в професійній діяльності в реальних умовах;
- розвиток умінь збирати й аналізувати практичні й статистичні матеріали для виконання курсових робіт та інших наукових досліджень;
- формування у здобувачів вищої освіти потреби поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності;
- виховання сучасного рівня інформаційної та політичної культури.

Проходження *виробничої практики «Технологія політичної діяльності»* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*:

- *загальних*:

- 1) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій;
- 2) здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміннями виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- 3) цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- 4) здатність діяти на основі етичних міркувань;

- *фахових*:

- 1) вільне володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки;
- 2) застосування ключових політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин, політичних інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту;
- 3) здатність використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівнях;
- 4) спроможність професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.

Програмні результати навчання:

- 1) проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- 2) володіти базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки;
- 3) застосовувати ключові політологічні поняття, теорії та методи до аналізу владно-політичних відносин політичних діячів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту;
- 4) використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні;
- 5) здійснювати політичну просвіту і розвивати політичну культуру громадян, вибудовувати свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності;
- 6) приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи

на представників різних політичних сил та соціальних груп.

2.4. Виробнича практика (комплексна практика з фаху)

Метою виробничої практики (комплексної практики з фаху) є формування на основі здобутих знань комплексу практичних умінь і навичок, щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обіймати бакалавр з політології, опанування сучасними методами та формами організації праці в політичній галузі; розвиток умінь приймати самостійні рішення; виховання бажання систематично поновлювати свої знання, підвищувати рівень політичної культури та свідомості.

Завдання виробничої практики (комплексної практики з фаху):

- вивчення організації роботи органів державної влади, політичних партій, громадських організацій та рухів;
- прищеплення здобувачам вищої освіти практичних навичок і вмінь роботи зі спеціальності;
- підготовка здобувачів вищої освіти до виконання ними своїх функціональних обов'язків і використання різноманітних форм і методів практичної роботи;
- розвиток у практикантів організаторських здібностей;
- стимулювання інтересу у здобувачів вищої освіти до роботи у державних органах влади та інститутах громадянського суспільства;
- розвиток навичок і умінь спостерігати та аналізувати роботу представників вищезазначених органів влади;
- набуття індивідуального досвіду проведення політичних акцій та спрямованість їх на формування політичної культури;
- набуття вмінь і навичок формального діловодства, вміння складати комплекс управлінських документів;
- набуття навичок політичної компаративістики та систематичності політико-аналітичних характеристик мислення;
- розвиток у практикантів організаторських, управлінських, комунікативних навичок;
- формування вмінь збирати та узагальнювати практичний матеріал для написання курсової роботи, набуття навичок проведення науково-дослідної роботи.

Проходження *виробничої практики «Комплексна з фаху»* забезпечує формування у здобувачів вищої освіти наступних *компетентностей*:

- *загальних:*

- 1) здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування інформаційних і комунікаційних технологій;
- 2) здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді;
- 3) здатність виявляти ініціативу, мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

- 4) здатність діяти політично й соціально відповідально та свідомо.
- *фахових:*
 - 1) застосування ключових політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин, політичних інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту;
 - 2) здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу;
 - 3) здатність професійно викладати соціально-політичні дисципліни на відповідному рівні даної освітньої кваліфікації;
 - 4) спроможність професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці.

Програмні результати навчання:

- 1) проводити професійний пошук, оброблення та аналіз фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- 2) забезпечувати суспільство та окремі політичні сили і соціальні групи якісною щодо змісту, форми та впливу медійною продукцією;
- 3) розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу;
- 4) володіти навичками політичної діяльності, а також здатність планувати власну роботу і брати участь у плануванні та координації роботи органів державної влади та місцевого самоврядування, політичних партій, засобів масової інформації;
- 5) приймати обґрунтовані та виважені рішення, оцінюючи їх можливі впливи на представників різних політичних сил та соціальних груп;
- 6) виконувати професійні функції з урахуванням вимог трудової дисципліни, планування та управління часом.

3. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контролювання практики здобувачів вищої освіти вирішує комплекс завдань від навчальних до контролюючих і забезпечує повноту, своєчасність та якість виконання програм практики.

Контролювання за проходженням практики з боку вищого навчального закладу покладається від:

- академії – на першого проректора;
- факультету – на декана та координатора практичної підготовки по спеціальності;
- кафедри – на завідувача та викладачів – керівників практики;
- бази практики – на керівника підприємства.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги

здобувачам вищої освіти у виконанні програми практики.

На кожному етапі контролювання застосовуються специфічні методи. Попереднє контролювання здійснюється під час підготовки здобувачів вищої освіти до проходження практики (на зборах). При цьому пояснюються цілі практики, порядок її проходження, форма звітування, а також здобувачам вищої освіти передаються направлення на базу практики, щоденники та програми практики.

Поточне контролювання здійснюється протягом періоду проведення практик, а також під час бесід зі здобувачами вищої освіти у дні, встановлені кафедрою для консультування здобувачів вищої освіти.

Підсумкове контролювання відбувається під час звітування про виконання програми практики.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

По закінченню навчальної практики здобувачам вищої освіти виставляються оцінки за результатами перевірки щоденників і особистого спостереження викладача під час практики.

У разі виконання здобувачами вищої освіти звітів про проходження навчальної практики оцінка виставляється з врахуванням їх якості та результатів захисту.

Форма звітності здобувача вищої освіти за виробничу практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником практики від бази практики.

Звіт разом з щоденником практики, завіреним керівником практики від підприємства (організації, установи), подається на кафедру для реєстрації, після чого передається на рецензування викладачу – керівнику практики від кафедри. Після можливого доопрацювання здобувачем вищої освіти та остаточного погодження змісту звіту з викладачем, керівником практики від кафедри, звіт допускається до захисту.

Супровідні документи з практики, передбачені Академією, здобувачами вищої освіти надаються координатору з практичної підготовки по спеціальності до реєстрації звіту на кафедрі.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки (висновки і пропозиції), список використаних джерел тощо. Звіт оформлюється за вимогами, що визначені у програмі практики, та відповідно до єдиних вимог щодо оформлення текстових документів.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти у комісії, призначеній наказом ректора академії. Комісія формується з: керівників практики від академії та, за можливості, від баз практики, а також науково-педагогічних працівників.

Комісія приймає диференційований залік у здобувачів вищої освіти або на

базах практики в останні дні її проходження, або в Академії до початку наступного семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу відбувається теоретичне навчання) чи протягом двох тижнів наступного після практики семестру (якщо після практики у здобувачів вищої освіти згідно з графіком навчального процесу передбачені канікули).

Диференційований залік за практику виставляється з урахуванням:

- оцінки результатів професійної та суспільної роботи, поданої у відгуку - характеристиці керівника практики з боку підприємства (організації, установи) (для виробничих практик);

- оцінки за оформлення звіту, щоденника, зазначеної у висновку викладача – керівника практики від кафедри;

- презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику.

Важливе місце в загальній системі практичного навчання мають підсумкові конференції здобувачів вищої освіти за результатами виробничої практики за участю керівників та фахівців організацій, установ. Мета таких конференцій – обмін досвідом, розробка заходів щодо поліпшення практичної підготовки в академії.